

ارتباط معلم و دانش آموز

تالیف:

ستاره رجیبی

زهرا نوروزی گورانسراب

الیه مومن نژاد

فرشید آزادی تازه شهری

عنوان و نام پدیدآور	ارتباط معلم و دانش آموز/تالیف ستاره رجبی ... [و دیگران].
مشخصات نشر	تهران: یافته، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	۱۳۳ ص.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۹۱۷۲۷-۶-۶
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	تألیف ستاره رجبی، زهرا نوروزی گورانسراب، الهه مومن نژاد، فرشید آزادی تازه شهری.
یادداشت موضوع	کتابنامه: ص. ۱۳۰. معلمان -- روابط با شاگردان Teacher-student relationships ارتباط -- جنبه‌های روان‌شناسی Communication -- Psychological aspects
شناسه افزوده	رجبی، ستاره، ۱۳۸۰-
رده بندی کنگره	LB۱۰۳۳
رده بندی دیویی	۱۰۳۳/۳۷۱
شماره کتابشناسی ملی	۹۶۶۳۶۰۶
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیبا

نشر یافته: ناشر کتاب‌های دانشگاهی

ناشر کتب دانشگاهی

عنوان: ارتباط معلم و دانش آموز

تألیف: ستاره رجبی، زهرا نوروزی گورانسراب، الهه مومن نژاد، فرشید آزادی تازه شهری

صفحه آرای و ویراستاری: نسیم ناصری مقدم

چاپ و صحافی: موسسه مهراد

طراحی جلد: امین حیدری

چاپ اول: ۱۴۰۳

شمارگان: ۱۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۱۷۲۷-۶-۶

حق چاپ محفوظ است.

خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهدای ژاندارمری، شماره ۱۲۶، طبقه چهارم

فهرست مطالب

فصل اول: تعریفی از ارتباط	۹
مقدمه:	۱۰
تاریخچه ارتباطات انسانی	۱۰
تعریف ارتباطات :	۱۳
ارتباطات غیر کلامی	۱۴
ارتباطات کلامی	۱۷
ارتباطات غیر کلامی مؤثرتر از پیام‌های کلامی	۱۸
تعاریف مفاهیم و انواع ارتباطات انسانی	۲۰
پارازیت‌های ارتباطی	۲۰
خصوصیات و ویژگی‌های فرستنده و گیرنده پیام	۲۰
موانع ارتباطی	۲۱
ارتباط خصوصی	۲۲
ارتباط عمومی	۲۲
اصول ارتباطات	۲۲
انواع ارتباطات	۲۳
ویژگی ارتباطات کلامی چیست ؟	۲۳
مهارت‌های ارتباطات کلامی چیست ؟	۲۳
رعایت نکاتی در مورد گفتن	۲۳
رعایت نکاتی در مورد شنیدن (گوش دادن)	۲۴
ارتباطات به ۶ فرد تعمیم داده می شود:	۲۴
مراحل اثر گذاری یک پیام	۲۴
ماهیت ارتباطات	۲۴
چطور می توان ارتباطات را تجزیه و تحلیل کرد	۲۵
وظایف ارتباطات چیست	۲۵
ارتباطات چیست ؟	۲۶
سطوح برقراری ارتباط در فرآیند ارتباطات:	۲۷

۲۷	ویژگیهای ارتباطات:
۲۷	فرهنگ و ارتباطات:
۲۸	فرهنگ چیست؟
۲۸	مؤلفه های فرهنگ:
۲۸	انواع رابطه بین فرهنگ و ارتباطات انسانی:
۲۸	چند فرهنگی (آمیخته فرهنگ):
۲۸	چند فرهنگ گرایی و تاریخچه آن:
۲۹	مؤلفه های ارتباطات:
۲۹	منبع (فرستنده):
۲۹	ویژگی های منبع:
۲۹	مقصد (گیرنده):
۲۹	ویژگی های مقصد:
۳۰	کانال:
۳۰	انواع کانالها:
۳۰	پیام:
۳۱	بازخور:
۳۱	ویژگی های بازخور:
۳۱	محیط ارتباطی:
۳۱	اختلال:
۳۱	انواع اختلالها:
۳۳	راهکارهای مقابله با اختلالات:
۳۳	ارتباطات به عنوان یک سیستم:
۳۳	ویژگیهای یک سیستم ارتباطی:
۳۳	الگوهای ارتباطات انسانی:
۳۳	انواع الگوهای ارتباطی:
۳۴	الگوی خطی ارتباطات:
۳۴	الگوی تعاملی ارتباطات:

۳۴	الگوی تبادلی ارتباطات:
۳۵	اخلاق:
۳۵	اخلاق ارتباطات:
۳۵	ویژگیهای یک سخنران با اخلاق:
۳۵	ویژگیهای یک شنونده با اخلاق:
۳۶	انواع ارتباطات انسانی
۴۱	ارتباطات غیر کلامی
۴۱	عمده ترین فعالیتهای فیزیکی غیر کلام
۴۲	عمده ترین فعالیتهای فیزیکی غیر کلامی
۴۲	لباس و پوشش ظاهری
۴۴	نکات مهم
۴۴	چهره و چشم ها
۴۵	اشارت و حرکات دست ها
۴۶	دست دادن
۴۷	نکات مهم
۴۷	لحن کلام
۴۸	داستان تاثیر یک لبخند
۵۰	اصول ارتباطات انسانی
۵۱	انواع ارتباط
۵۴	مردم چگونه می فهمند؟
۵۴	گفت و گو و معاوره، قلب ارتباطات
۵۵	معاوره چیست؟
۵۶	معاوره و گفت و گو چگونه دچار مشکل می شود؟
۵۷	محتوا
۵۸	نوع رابطه
۵۸	شأن و مقام:
۵۹	قدرت:

نقش:	۶۰
میل و علاقه:	۶۰
قلمرو:	۶۱
پیام‌های غیر کلامی	۶۱
آگاهی:	۶۳
تغییر:	۶۴
تقابل:	۶۴
حساسیت:	۶۴
یادآوری:	۶۴
فصل دوم: چگونگی ارتباط با دانش آموز	۶۵
مقدمه:	۶۶
چگونگی ارتباط معلم و دانش آموز	۶۶
● عوامل اساسی ارتباط	۶۷
● پیامهای ناموفق و غیر اصولی	۶۸
● ویژگی‌های یک ارتباط سالم	۶۹
● راهکارهای شبه اجباری برای همکاری دانش آموز با معلم	۷۱
● نکات قابل توجه در تمجیدی که میان معلم و دانش آموز ایجاد می‌شود	۷۱
ارتباط موثر معلم و دانش آموز	۷۲
اهمیت ارتباط	۷۳
خانواده	۷۴
نقش معلم در ارتباط با دانش آموزان	۷۵
هنر دانش آموزی درست	۷۶
دانش آموزان در ارتباط با یکدیگر	۷۶
تشویق	۷۸
ایجاد انگیزه	۷۸
ارتباط و چگونگی ارتباط با دانش آموزان	۷۹
تکنیک‌های مؤثر در برقراری ارتباط مطلوب:	۷۹

۸۱	نقش معلم در ارتباط با دانش آموزان
۸۲	راه‌های برقراری ارتباط با دانش‌آموزان
۸۳	اجتناب از روابط وابستگی‌زا
۸۳	رهنمودهایی برای ارتباط با دانش‌آموزان
۸۴	ارتباط صمیمی با دانش‌آموز
۸۷	ارتباط بین معلم با دانش‌آموز
۸۸	تعریف و تمجید:
۹۴	ویژگی‌هایی که معلم باید داشته باشد
۹۵	نقشهایی که معلم می‌تواند بپذیرد:
۹۵	چگونه با دانش‌آموزان خود ارتباط صحیح برقرار کنیم؟
۹۹	فصل سوم: ارتباط موثر
۱۰۰	مقدمه:
۱۰۰	ضرورت مهارت ارتباط مؤثر:
۱۰۱	ارتباط چیست و اجزای آن کدامند؟
۱۰۲	فرستنده:
۱۰۲	پیام:
۱۰۳	کانال ارتباطی:
۱۰۳	گیرنده:
۱۰۴	بازخورد:
۱۰۴	بافت یا زمینه ارتباط:
۱۰۴	روند برقراری ارتباط مؤثر:
۱۰۵	موانع برقراری ارتباط:
۱۰۶	گامهای برقراری ارتباط مؤثر:
۱۱۲	مهارت‌های برقراری ارتباط مؤثر:
۱۱۲	تعاریف و مفهوم ارتباط
۱۱۴	اهمیت ارتباط
۱۱۵	اهداف ارتباط

ارتباطات مستحکم چگونه ایجاد می شود؟.....	۱۱۶
چه عواملی باعث می شوند افراد در درك يكديگر موفق نشوند؟.....	۱۱۶
چه راهی برای غلبه بر خود محوری وجود دارد؟	۱۱۷
ارتباط موثر	۱۱۸
قبل از سخنرانی چه احساسی دارید؟.....	۱۲۰
سخنوری و روابط عمومی	۱۲۲
فهرست منابع	۱۲۸

فصل اول:

تعریفی از ارتباط

مقدمه:

فرایندهای ارتباطی نه تنها به عنوان پدیده‌ای عام مورد عنایت و استفاده تک تک انسانها هستند، بلکه در حرفه‌هایی نظیر تبلیغات بازرگانی و فرهنگی، روابط عمومی، آموزش پرورش، بهداشت، مدیریت و ترویج کشاورزی کاربرد و اهمیت خاص می‌یابند. اصطلاح ارتباط که معادل واژه انگلیسی *communication* به کار می‌رود، معنای وسیعی در همین زمینه دارد. در یک تعبیر کلی وساده می‌توان ارتباط را چنین تعریف کرد: فرایند تبادل پیام بین فرستنده و گیرنده به نحوی که ذهنیات (معانی) مورد نظر طرفین به یکدیگر منتقل شود.

تعاریف متعددی از ارتباط مطرح گردیده، از جمله ارسطو ارتباط را جستجو برای دست یافتن به کلیه‌ی وسایل و امکانات موجود برای ترغیب و اقناع دیگران تعریف می‌کند. ویلیام شرام، از متخصصان ارتباط، تعریفی نزدیک به تعریف ارسطو می‌دهد. به این ترتیب که در فراگرد ارتباط به طور کلی، ما می‌خواهیم با گیرنده‌ی پیام خود در یک مورد و مسئله معین اشتراک فکر ایجاد کنیم. برخی از دانشمندان در تعریف ارتباط بر انتقال معنا در این جریان تاکید کرده‌اند. از جمله رایت می‌گوید: ارتباط فرایند انتقال معنا بین دو فرد است.

دیوید برلو، در تعریف ارتباط بر بازخورد و پاسخ تاکید کرده است: ارتباط برقرار کردن یعنی جستجوی پاسخ از سوی گیرنده.

برسون و اشتاینر نیز در تعریف خود از ارتباط، بر ویژگی‌های پیام تاکید داشته‌اند: انتقال اطلاعات، نظرات، انگیزه‌ها، مهارت‌ها و... از طریق استفاده از نمادها، کلمات، تصاویر و شکل‌ها، اعداد و نمودارها و غیره عمل یا فرایندی انتقالی محسوب می‌شود که معمولاً آن را ارتباط می‌گوییم.

تاریخچه ارتباطات انسانی

ارتباطات انسانی (یا بستگی انسانی) زمینه‌ای برای درک چگونگی ارتباط انسان است. انسان‌ها توانایی‌های ارتباطی پیچیده‌ای دارند که دیگر موجودات زنده از آن‌ها بی‌بهره‌اند. دلیل ارتباطات

انسانی برای مثال، می‌تواند کمک، رساندن اطلاعات، اشتراک‌گذاری چیزی یا آگاهی دادن باشد، گفتار، گفتگو، ارتباط غیرکلامی، رسانه گروهی، پست، تلگراف، مخابرات و نوشتار از راه‌های ارتباطات انسانی هستند.

ارتباطات انسانی یا آنتروپوزمیوتیک، زمینه‌ای است که به درک چگونگی ارتباط انسان اختصاص دارد. ارتباطات انسانی مبتنی بر اهداف مشترک و مشترک است. توانایی ما در برقراری ارتباط با یکدیگر بدون درک درستی از آنچه که ما به آن مراجعه می‌کنیم یا به آن فکر می‌کنیم امکان‌پذیر نیست. از آنجا که ما قادر به درک کامل دیدگاه دیگری نیستیم، لازم است از طریق یک تفکر مشترک و / یا یک دیدگاه مشترک ایجاد شود. حوزه ارتباطات بسیار متنوع است. لایه‌های مختلفی برای ارتباطات و چگونگی استفاده از بخشها و ویژگی‌های مختلف آن به عنوان انسان وجود دارد.

انسان‌ها از توانایی‌های ارتباطی برخوردارند و حیوانات دیگر این توانایی را ندارند. به عنوان مثال، ما می‌توانیم در مورد زمان و مکان به گونه‌ای ارتباط برقرار کنیم که گویی اجسام جامد هستند. انسان‌ها برای درخواست کمک، اطلاع‌رسانی به دیگران و به اشتراک گذاشتن نگرش برای پیوند با یکدیگر ارتباط برقرار می‌کنند. ارتباط یک فعالیت مشترک است که عمدتاً به توانایی حفظ توجه مشترک بستگی دارد. ما دانش پیش زمینه و تجربه مشترک مربوطه را به منظور انتقال محتوا و انسجام در مبادلات به اشتراک می‌گذاریم.

سیر تکاملی ارتباطات انسانی در مدت زمان طولانی صورت گرفت. ما از اشاره و اشاره‌های ساده به سمت استفاده از زبان گفتاری پیشرفت کردیم. بیشتر ارتباطات رو در رو مستلزم خواندن بصری و پیگیری ارتباطات از طرف دیگر، ارائه پاسخ دادن به حرکات در مقابل و حفظ تماس چشمی در طول تعامل است. ما به عنوان انسان وظیفه داریم به روشی که در دوران جوانی آموزش می‌بینیم ارتباط برقرار کنیم و اگر یک لایه ارتباطی رشد کند، همه آنها این ارتباط را برقرار می‌کنند. به

نوعی لایه‌ها به صورت سیستمی کار می‌کنند که با یکدیگر هماهنگ می‌شوند تا زمینه ارتباطات انسانی را تنظیم کنند.

مطالعه فعلی ارتباطات انسانی را می‌توان به دو دسته عمده تقسیم کرد. بلاغی و رابطه‌ای. تمرکز ارتباطات بلاغی در درجه اول بررسی تأثیر است. هنر ارتباطات بلاغی مبتنی بر ایده اقناع است. رویکرد رابطه‌ای ارتباطات را از منظر معاملات بررسی می‌کند. دو یا چند نفر برای رسیدن به دیدگاه توافق شده با یکدیگر تعامل دارند.

در مراحل اولیه، سخنرانی برای کمک به مردم عادی در اثبات ادعاهای خود در دادگاه توسعه یافت. این نشان می‌دهد که چگونه اقناع در این شکل از ارتباط کلیدی است. ارسطو اظهار داشت که بلاغت مؤثر مبتنی بر استدلال است. همان‌طور که در متن توضیح داده شد، شعار شامل یک حزب غالب و یک حزب مطیع یا یک حزب است که تسلیم حزب مهمترین حزب می‌شود. در حالی که رویکرد بلاغی از جوامع غربی نشأت می‌گیرد، رویکرد رابطه‌ای از جوامع شرقی ناشی می‌شود. جوامع شرقی استانداردهای بالاتری برای همکاری دارند، منطقی است که چرا آنها بیشتر به سمت یک رویکرد رابطه‌ای برای آن موضوع متمایل می‌شوند. «حفظ روابط ارزشمند معمولاً مهمتر از اعمال نفوذ و کنترل بر دیگران است. مطالعه ارتباطات بشری امروز بیش از هر زمان دیگری در تاریخ آن متنوع است.

طبقه‌بندی ارتباطات انسانی را می‌توان در محل کار، به ویژه برای کارهای گروهی یافت. همکاران برای دستیابی به بهترین راه حل‌ها برای پروژه‌های خود باید با یکدیگر بحث کنند، در حالی که برای حفظ همکاری خود نیز باید روابط خود را پرورش دهند. به عنوان مثال، آنها در کارهای گروهی خود ممکن است از تاکتیک ارتباطی «صرفه جویی در چهره» استفاده کنند.

زبان گفتاری شامل گفتار، بیشتر کیفیت انسانی برای بدست آوردن است. به عنوان مثال، شامپانزه نزدیکترین خویشاوند انسان است، اما قادر به تولید گفتار نیست. شامپانزه نزدیکترین گونه زنده به انسان است. شامپانزه‌ها از نظر ژنتیکی و تکاملی به انسان نزدیکتر از گوریل یا سایر میمون‌ها هستند.

این واقعیت که یک شامپانزه سخنرانی نخواهد کرد، حتی وقتی در خانه انسان با تمام ورودی‌های محیطی کودک عادی انسان پرورش یابد، یکی از معماهای اصلی است که هنگام تعمق زیست‌شناسی گونه‌های خود با آن روبرو می‌شویم. در آزمایش‌های مکرر، از دهه ۱۹۱۰، شامپانزه‌هایی که در تماس نزدیک با انسان پرورش یافته‌اند، علی‌رغم پیشرفت سریع در بسیاری از حوزه‌های فکری و حرکتی، در کل صحبت کردن یا حتی تلاش برای گفتن ناکام مانده‌اند. هر انسان عادی با توانایی بدست آوردن سریع و غیرقابل انکار زبان مادری خود، با تدریس یا مربیگری صریح، متولد می‌شود. در مقابل، هیچ نخست‌وزیر غیرانسانی به‌طور خودجوش حتی یک کلمه از زبان محلی تولید نکرده‌است.

تعریف ارتباطات :

ارتباطات فرایند انتقال پیام از فرستنده به گیرنده به شرط همسان بودن معانی بین آنها است. ارتباطات فرایندی است که در آن معنا بین موجودات زنده تعریف و به اشتراک گذاشته می‌شود. ارتباط به یک فرستنده، پیام و گیرنده در نظر گرفته شده نیاز دارد، هرچند گیرنده نیاز ندارد حضور داشته باشد یا از منظور فرستنده برای برقراری ارتباط در زمان ارتباط آگاه باشد؛ بنابراین ارتباطات می‌تواند در سرتاسر مسافتهای گسترده‌ی زمانی و مکانی رخ دهد. ارتباطات نیازمند آن است که بخش‌های ارتباط ناحیه‌ای از مشترکات ارتباطی را به اشتراک بگذارند.

برخی از دانشمندان و کارشناسان، در مورد اینکه ارتباطات یک علم است (Science) اختلاف نظر دارند. هنوز برخی از اساتید این حوزه مانند رابرت کریگ (Robert T. Craig) «ارتباطات» را یک حوزه مطالعاتی (Communication Theory as a Field) می‌دانند. این دیدگاه می‌خواهد تاکید کند که ارتباطات به لحاظ وسعت، عمق و تنوعی که دارد نمی‌تواند در یک رشته علمی گنجانده شود، بلکه فراتر از آن باید به آن به عنوان یک حوزه علمی و مطالعاتی نگاه کرد که از آن چندین رشته علمی می‌تواند زاییده شود. به عبارت، باید به «علوم ارتباطات» قائل بود و نه علم ارتباطات.

ارتباطات غیر کلامی

ارتباطات غیر کلامی فرایند رساندن معنا را در صورت پیام های بدون واژه از طریق ژست، زبان بدن یا استقرار؛ چهره و تماس چشمی، ارتباط جسم مانند لباس، مدل مو، معماری، نمادها و سمبل ها، همچنین از طریق مجموع موارد فوق توصیف میکند. ارتباط غیر کلامی نیز به عنوان سکوت زبان نامیده می شود و نقش کلیدی در زندگی روزمره بشر در روابط اشتغال به درگیری های رمانتیک را دارد. گفتار همچنین دارای عناصر غیر کلامی معروف به paralinguistic است. این خدمات شامل کیفیت صدا، احساسات و سبک صحبت کردن و همچنین ویژگی های عروضی مانند ریتم، تکیه صدا و استرس است. به همین ترتیب، موضوعات نوشته شده شامل عناصر غیر کلامی مانند شیوه دست خط، نظم معنایی از کلمات و استفاده از شکلک برای انتقال عبارات احساسی به صورت تصویری است.

به گفته متخصصان، بخش عمده ای از ارتباطات ما بادیگران، غیر کلامی است. هر روز، ما به صداها و گاه هزاران نفر با نشانه ها و رفتارهای غیر کلامی مانند حالت بدن (طرز نشستن، طرز ایستادن، ژست و قیافه کردن)، حالت چهره، حالت چشم ها، حرکات سرو دست، و آهنگ و لحن صدا، پاسخ می گوئیم و واکنش نشان می دهیم. از نحوه دست دادن تا آرایش موهایمان، همه این جزئیات غیر کلامی، نشانگر این هستند که ما که هستیم و بر چگونگی ارتباط ما با دیگران تأثیر می گذارند.

پژوهش های علمی درباره رفتارها و ارتباطات غیر کلامی از سال ۱۸۷۲ با انتشار کتاب «بیان هیجانات در انسان و حیوانات» نوشته چارلز داروین آغاز گشت. از آن زمان تاکنون، پژوهش های فراوانی بر روی انواع، تأثیرات و نحوه بیان رفتارها و ارتباطات غیر کلامی صورت گرفته است. با وجودی که این علائم غالباً آنقدر ظریف هستند که ما به طور هشیارانه از وجودشان آگاه نیستیم، اما پژوهش ها چند نوع مختلف از ارتباطات غیر کلامی را شناسایی کرده اند.

در بسیاری موارد، ما به انتقال اطلاعات از راه‌های غیر کلامی و با استفاده از مجموعه‌ای از رفتارها می‌پردازیم. برای مثال، ما ممکن است برای نشان دادن مخالفت خود، از ترکیب اخم کردن، دست به سینه ایستادن و خیره شدن استفاده کنیم. در ادامه، ۸ رفتار غیر کلامی عمده آورده شده است:

۱- حالت چهره

حالت‌های چهره، بخش عظیمی از ارتباطات غیر کلامی را تشکیل می‌دهند. در نظر بگیرید که چه مقدار اطلاعات می‌تواند از طریق تنها یک لبخند یا اخم منتقل گردد. با وجودی که رفتارها و ارتباطات غیر کلامی می‌توانند در فرهنگ‌های مختلف، تفاوت‌های معنایی بسیار متفاوتی داشته باشند اما حالت‌های چهره برای شادی، غم، عصبانیت و ترس، در سراسر جهان یکسان و مشابه است.

۲- حرکات سر و دست

علامت‌ها و حرکات‌های آگاهانه سر و دست، شیوه مهمی برای انتقال مفاهیم و معانی، بدون کلام هستند. حرکات معمول شامل دست تکان دادن، اشاره کردن و استفاده از انگشتان برای نشان دادن مقادیر عددی می‌باشند. سایر حرکات سر و دست دلخواهند و به فرهنگ استفاده‌کنندگان بستگی دارند.

۳- زبان دیگر

منظور از زبان دیگر، نوعی ارتباطات آوایی است که با زبان واقعی تفاوت دارد. نمونه‌هایی از آن عبارتند از لحن، بلندی، آهنگ و زیر و بمی صدا. در نظر بگیرید که لحن و آهنگ صدا چه تأثیر قدرتمندی می‌تواند بر معنی یک جمله داشته باشد. هنگامی که جمله‌ای با یک لحن قوی بیان شود، شنوندگان آن را به عنوان تأیید و علاقه‌مندی گوینده تعبیر می‌کنند. در حالی که اگر همان جمله با لحن آرام و بی تفاوتی گفته شود، می‌تواند مخالفت یا بی‌علاقگی گوینده را برساند.

۴- حالت بدن

حالت و حرکات بدن نیز می‌تواند اطلاعات زیادی را انتقال دهد. پژوهش‌ها دربارهٔ زبان بدن از دهه ۱۹۷۰ رشد قابل توجهی داشته است و حرکات دفاعی بدن، دست به سینه ایستادن و پا روی پا انداختن، بیشتر از سایر حرکات مورد توجه قرار گرفته‌اند. با وجودی که این رفتارهای غیرکلامی می‌توانند نشانگر احساسات و نگرش‌ها باشند اما پژوهشگران معتقدند که زبان بدن بسیار ظریف‌تر و غیرقطعی‌تر از آنچه که قبلاً پنداشته می‌شد است.

۵- فاصله بین فردی جنبه‌های فرهنگی، رفتاری و اجتماعی فاصله فضایی بین افراد مورد مطالعه قرار گرفته است. فاصله‌ای که بین افراد از نظر مقدار فضا وجود دارد، نوع مهمی از ارتباطات غیرکلامی است. مقدار فاصله‌ای که ما نیاز داریم و مقدار فضایی که می‌خواهیم داشته باشیم تحت تأثیر عوامل متعددی نظیر هنجارهای اجتماعی، عوامل وضعیتی، خصوصیات شخصیتی و سطح آشنایی قرار دارد. برای مثال، میزان فضای شخصی مورد نیاز هنگام یک مکالمه عادی با فردی دیگر معمولاً بین ۰/۵ تا ۱/۲ متر است. در حالی که فاصله شخصی مورد نیاز هنگام سخنرانی در یک جمع در حدود ۳ تا ۳/۵ متر می‌باشد.

۶- خیره شدن

نگاه کردن، خیره شدن و پلک زدن نیز از ارتباطات مهم غیرکلامی است. هنگامی که افراد با افراد یا چیزهایی که دوستشان دارند مواجه می‌شوند، سرعت پلک زدنشان افزایش می‌یابد و مردمک چشمشان باز می‌شود. نحوه نگاه کردن به فردی دیگر می‌تواند نشانگر هیجانات مختلفی نظیر تنفر، علاقه و جذابیت باشد.

۷- تماس بدنی برقراری ارتباط از طریق لمس کردن و تماس بدنی، نوع دیگری از رفتارهای غیرکلامی است. پژوهش‌های گسترده‌ای درباره اهمیت لمس کردن و تماس بدنی در دوره نوزادی و دوران اولیه کودکی، صورت گرفته است. مطالعات هری هارلو نشان می‌دهد که محرومیت از تماس و جلوگیری از آن، چگونه بر رشد تأثیر می‌گذارد. این مطالعه که بر روی میمون‌ها صورت گرفته نشان می‌دهد که بچه میمون‌هایی که در بغل مادرهای سیمی (غیرواقعی)

بزرگ شده‌اند از نظر رفتار و تعامل اجتماعی دچار کمبود بوده‌اند. تماس بدنی و لمس کردن می‌تواند برای انتقال عاطفه، احساسات و سایر هیجانات به کار رود.

۸- قیافه ظاهری

انتخاب رنگ، لباس، آرایش موها و سایر عوامل تأثیرگذار بر ظاهر فرد نیز به عنوان ابزار ارتباطات غیرکلامی در نظر گرفته می‌شوند. پژوهش‌هایی که درباره روان‌شناسی رنگ‌ها صورت گرفته نشان داده است که رنگ‌های مختلف می‌توانند بیانگر احوال مختلف باشند. ظاهر فرد همچنین می‌تواند واکنش‌های روان‌شناختی، قضاوت و تفسیرهای فرد را تغییر دهد. برای اثبات این ادعا، قضاوت‌های سریع خود را درباره افراد، بر پایه وضع ظاهریشان، در نظر بگیرید. این احساس و تصور اولیه در مورد افراد بسیار اهمیت دارد و به همین دلیل است که توصیه می‌شود متقاضیان کار به هنگام مصاحبه استخدامی، لباس مناسبی به تن داشته باشند

ارتباطات کلامی

ارتباطات کلامی، در حالیکه در درجه اول به ارتباط کلامی سخن اشاره می‌کند گفته می‌شود، به طور معمول در هر دو واژه، کمک‌های کلامی و غیر کلامی عناصر برای حمایت از انتقال معنی تکیه دارد. ارتباط کلامی شامل بحث و گفتگو، سخنرانی‌ها، نمایش‌ها، ارتباطات بین فردی و بسیاری از انواع دیگر است. در ارتباطات چهره به چهره زبان بدن و چگونگی صدا نقش مهمی را بر عهده دارد و ممکن است تأثیر بیشتری بر شنونده داشته باشد نسبت به محتوای در نظر گرفته شده از واژه‌هایی که گفته شد. مجری ماهر باید توجه مخاطب و ارتباط با آنها را در نظر بگیرد. به عنوان مثال از گفتن یک جک توسط دو نفر یکی ممکن است مخاطب را با توجه به زبان بدنش و تن صدایش بسیار سرگرم کند در حالیکه نفر دوم با استفاده ی دقیق از همان کلمات شنوندگان را خسته و عصبانی کند [نیازمند نقل قول] کمک‌های بصری می‌تواند به آسان کردن ارتباطات موثر کمک کند و تقریباً همیشه در سخنرانی‌ها برای مخاطبان استفاده می‌شود. به طور گسترده‌ای گفته شد و به طور گسترده‌شکلی که به اشتباه تفسیر شد استفاده شد تا اهمیت حالت تحویل را تاکید

کند "ارتباطات شامل ۵۵٪ زبان بدن، ۳۸٪ تن صدا، ۷٪ محتوای کلمات،" به اصطلاح "قانون ۷٪-۳۸٪-۵۵٪" با این حال این چیزی نیست که تحقیقات اخیر ذکر کرد- بلکه، زمان انتقال احساسات، اگر زبان بدن، لحن صدا، و واژه ناسازگار باشند در آن هنگام زبان بدن و لحن صدا را بیشتر از یک کلمه باور خواهند داشت. به طور مثال شخصی در حالی که من من کنان، قوز کرده، با نگاه به دور می گوید "از ملاقات شما خوشحال هستم" به عنوان بی احترامی تفسیر خواهد شد (بحث بیشتر در آلبرت محرابیان، سه عنصر از ارتباطات) مدل ارتباطات: نوشته شده شفاهی تصویری الکترونیکی غیر شفاهی.

برقراری ارتباط میان انسان‌ها از راه‌های گوناگون امکان‌پذیر است؛ اما ارتباط کلامی شایع‌ترین این راه‌هاست. در شعر کهن پارسی، ارتباط کلامی به چندین شیوه، مانند سؤال و جواب، مکالمه، مناظره، و دیالکتیک، صورت می‌گرفته است. در این جا، به شیوه‌های گوناگون ارتباط کلامی در شعر کهن پارسی پرداخته شده و ویژگی‌های هریک بررسی شده است. در نهایت، نشان داده شده که جز دیالکتیک، که در زمینه‌ای کاملاً منطقی و مستدل اتفاق می‌افتد، سایر شیوه‌های ارتباط کلامی چندان محمل منطقی و استدلالی نداشته‌اند. این اتفاق چه‌بسا متأثر از وضعیت اجتماعی و هژمونی غالب جامعه آن روزگار، که زیر سلطه پادشاهان ستمگر و تک‌صدایی بوده رخ داده باشد.

ارتباطات غیر کلامی مؤثرتر از پیام‌های کلامی

علائم غیر کلامی، نه تنها احساسات فرد را به تصویر می‌کشند بلکه اغلب نشان می‌دهند او چگونه با احساسات کنار می‌آید.

بخش مهمی از تعامل انسانها شامل ارتباطات غیر کلامی است. مثلاً اطوارها، حالت‌های چهره و ژست‌های افراد می‌توانند نگرش‌ها و احساسات آنها را به دیگران انتقال دهند و این حرکات و موارد زیادی می‌توانند حتی مؤثرتر از پیام‌های کلامی باشند.

به نوعی می‌توان گفت: کنش متقابل شامل شکل‌های متعدد ارتباط غیر کلامی - مبادله اطلاعات و معنی از طریق حالت‌های چهره، اشارات با حرکات بدن - می‌شود. ارتباط غیر کلامی گاهی «زبان

بدن» نامیده شده، که گمراه کننده است، زیرا مشخصاً از این گونه اشارات غیر کلامی برای حذف، تقویت یا بسط آنچه که به صورت کلام گفته می شود استفاده می کنیم. الکساندر لوون، روان شناس، این نکته را چنین بیان می کند: «هنگامی که انسان تفسیر زبان حالت بدن را یاد می گیرد، هیچ واژه ای را به اندازه آن روشن و واضح نمی یابد.»

تحقیقات نشان داده است که محل قرار گرفتن دست و پا در هنگام مکالمه چیزهایی درباره پایگاه متفاوت افراد به ما می گوید. وقتی افراد با کسانی صحبت می کنند که از نظر پایگاه از آنها پایین ترند یا از قدرت کمتری برخوردارند، دستها و پاهای آنان آرامتر و راحت تر است. اما وقتی با افرادی از پایگاه بالاتر صحبت می کنند ژست آنها خشک تر و به اصطلاح عصا قورت داده تر است. در حالی که وضعیت راحت تر بدن که کمی متمایل به سوی شخص دیگر باشد، نشان دهنده علاقه و دوستی است.

یک انسان نمی تواند ارتباط برقرار نکند. او می تواند تصمیم به ادامه گفت و گو بگیرد، اما غیر ممکن است که بتواند جلوی رفتار خویش را بگیرد. رفتار یک فرد - حالت های چهره، حرکات بیانگر، وضع اندام و اعمال دیگر - جریانی بدون وقفه از اطلاعات و منبعی پایدار از نشانه های مربوط به احساساتی است که او تجربه می کند. فقط بخش کوچکی از درک و فهمی که انسان با تعامل رو در رو به دست می آورد حاصل لغات است. از دیگر وجوه ارتباط غیر کلامی حالت های چهره است شامل خوشحالی، غمگینی، شگفتی، ترس، خشم و بیزاری حالتی همگانی و جهانی داشته و در همه جای جهان یکسان تعبیر و تفسیر می شوند. یک جنبه مهم ارتباط غیر کلامی بیان احساس از طریق چهره است. در واقع حالت های چهره، حرکات و حالات بدنی به طور دائم برای تکمیل سخنان و نیز انتقال معانی هنگامی که عملاً چیزی گفته نمی شود، مورد استفاده قرار می گیرد. حالت های حقیقی چهره معمولاً پس از چهار یا پنج ثانیه ناپدید می شوند و لبخند یا ابراز تعجبی که بیشتر طول می کشد، می تواند به خوبی نشان دهنده فریب باشد.

تعاریف مفاهیم و انواع ارتباطات انسانی

پارازیت های ارتباطی

پارازیت به هر عامل مخلی اطلاق می شود که مانع از برقراری کامل ارتباط گردد. این گونه عوامل به دو نوع تقسیم می شوند:

پارازیت های فیزیکی، از قبیل: سرو صدا، گرما و سرما، نور بسیار زیاد، نور بسیار کم، و...
پارازیت های استنباطی، زمانی رخ می دهد که سوء تعبیر در مورد پیام پیش آید؛ نظیر زمانی که فرستنده پیام از کلماتی استفاده کند که درک آنها برای گیرنده پیام مشکل است.

خصوصیات و ویژگی های فرستنده و گیرنده پیام

مهارت لغوی: نوشتن، صحبت کردن، خواندن، گوش دادن، تعقل، که دو مهارت اول بیشتر مورد استفاده گیرنده پیام و مهارت تعقل، مورد استفاده هر دو قرار می گیرد.
طرز فکر و گرایش: فرستنده پیام باید به خود و مهارتش و به تاثیر پیام خود اعتماد داشته باشد و گیرنده پیام، پیام را در خورتوجه و اعتبار ببیند

معلومات و اطلاعات: مسلماً مقدار اطلاعاتی که شخص فرستنده پیام درباره پیام مورد نظر دارد می تواند در نحوه برقراری ارتباط و تاثیر و نتیجه آن بسیار موثر باشد. از طرف دیگر میزان اطلاعات و پیش دانسته های گیرندگان پیام نیز در ثمر بخشی فرایند ارتباط موثر می باشند.
خصوصیات اجتماعی و فرهنگی: مردم با توجه به طبقات اجتماعی و زمینه های فرهنگی خود به طرق گوناگون ارتباط برقرار می سازند. اعتقادات و ارزش هائی که هر یک از افراد به دلیل عضویت در گروه های خاص دارا شده اند رفتار ارتباطی آنان را به مقدار زیادی تحت تاثیر قرار می دهد.